

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

MANUAL DE BUNE PRACTICI
PRIVIND
INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI
CONFLICTELE DE INTERESE

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

CUPRINS

A. CONFLICTELE DE INTERESE	04
Definiție	04
Tipuri de conflicte de interese	05
Legi relevante pentru reglementarea conflictului de interese	05
Conflictul de interese în legislația românească	06
Drept administrativ	08
Pentru funcționarii publici	12
Declarația de interese	12
Diferența între conflicte de interese și incompatibilități	14
B. INCOMPATIBILITĂȚILE	15
Când intervine incompatibilitatea?	28
Pentru funcționarii publici	28
Raporturi ierarhice directe	30
Candidaturi	30
Apartenența la formațiuni politice	31
Incompatibilități privind apartenența la organele de conducere a sindicatelor	31
Sanțiuni	31
C. ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI	32

CONFLICTELE DE INTERESE

① DEFINIȚIE:

Un oficial public este în conflict de interese atunci când, în virtutea funcției publice pe care o ocupă, ia o decizie sau participă la luarea unei decizii cu privire la care are și un interes personal.

Recomandarea 10/2000 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei include o definiție a conflictului de interese pentru funcționarii publici în articolul 13:

Conflictul de interese apare atunci când funcționarul public are un interes personal care influențează sau pare să influențeze îndeplinirea atribuțiilor sale oficiale cu imparțialitate și obiectivitate. Interesele private ale funcționarului public pot include un beneficiu pentru sine sau pentru familia sa, pentru rudele sale apropiate, pentru prieteni, pentru persoane sau organizații cu care funcționarul public a avut relații politice sau de afaceri. Interesul personal se poate referi și la orice datorii pe care funcționarul public le are față de persoanele enumerate mai sus¹.

Conform O.E.C.D.², conflictul de interese implică un conflict între datoria față de public și interesele personale ale unui oficial public. Conflictul de interese apare atunci când interesele oficialului public ca persoană privată influențează sau ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților oficiale.

---

¹Recommendation No. R (2000) 10 of the Committee of Ministers to Member states on codes of conduct for public officials, disponibil la adresa: <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=353945&Site=CM>.

² Managing Conflict of Interest in the Public Service, disponibil la adresa: <http://www.oecd.org/dataoecd/17/23/33967052.pdf>.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

Vom analiza pe rând părțile componente ale acestei definiții:

1. Participarea la luarea unei decizii - așa cum vom vedea mai jos, această condiție este îndeplinită atât atunci când decizia depinde exclusiv de voința oficialului public în cauză, cât și atunci când acțiunea oficialului public respectiv reprezintă doar o verigă din procesul de luare a deciziei. Condiția este îndeplinită și atunci când oficialul public este parte a unui organism colectiv care decide prin vot, iar acesta participă la dezbateri și la vot.
2. Existența unui interes personal - acesta poate fi reprezentat de un beneficiu pe care oficialul public sau o persoană apropiată acestuia îl obține ca urmare a deciziei luate. Așadar, pentru a se afla într-un conflict de interese, oficialul public trebuie să ia parte la luarea unei decizii care să îi afecteze un interes personal.

2 TIPURI DE CONFLICTE DE INTERESE:

Conflictul de interese poate fi de mai multe tipuri. Poate fi *potențial* în situația în care un oficial are interese personale de natură să producă un conflict de interese dacă ar trebui luată o decizie publică.

Conflictul de interese potențial - X este director relații contractuale CAS, iar fratele său este reprezentantul legal al unui furnizor de servicii medicale.

Conflictul de interese *actual* apare în momentul în care oficialul este pus în situația de a lua o decizie care l-ar avantaja sau care ar avantaja un apropiat de-al său sau un partener de afaceri.

Conflictul de interese actual - X este director relații contractuale CAS, iar societatea fratelui său a depus documentația pentru încheierea unui contract de furnizare de servicii medicale cu CAS.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

Al treilea tip de conflict de interese este cel *consumat*, în care oficialul public participă la luarea deciziei cu privire la care are un interes personal, încălcând prevederile legale.

Conflictul de interese consumat - X, în calitatea sa de director relații contractuale CAS, a semnat contractul de furnizare de servicii medicale încheiat de CAS cu societatea fratelui său.

Așteptările publicului privind conduita pe care oficialul public trebuie să o aibă, variază în funcție de tipul concret de conflict de interese existent la un anumit moment. Dacă, în cazul conflictului de interese potențial, conduita cerută oficialului este mai degrabă pe exercitarea în mod transparent și echidistant a atribuțiilor sale, în cazul conflictului de interese actual, oficialul trebuie să se abțină de la luarea oricăror decizii, informându-și superiorul ierarhic despre situația apărută. Conflictul de interese consumat apare în cazul în care oficialul nu s-a abținut de la luarea unei decizii în ipoteza unui conflict de interese actual și implică latura sancționatorii a reglementării.

③ LEGI RELEVANTE PENTRU REGLEMENTAREA CONFLICTULUI DE INTERESE:

① Pentru aspectele administrative:

- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;

- OUG nr. 57/2019 privind *Codul administrativ*, cu modificările și completările ulterioare;

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

4 **GRADE DE RUDENIE ȘI AFINITATE** (art. 405-407 din Legea nr. 287 din 17 iulie 2009, republicată, privind Codul civil):

Pentru a nu exista confuzii, cu titlu de exemplu, vom defini care sunt gradele de rudenie și de afinitate. Gradul de rudenie se aplică după cum urmează:

- gradul I: părinți și copii;
- gradul II: frații, bunici și nepoți;
- gradul III: unchiul/mătușa și nepotul de frate;
- gradul IV: verii primari.

Relația de afinitate apare între un soț/soție și rudele celuilalt soț/soție. Gradul de afinitate este luat în calcul astfel:

- gradul I: socrii și nora/ginere;
- gradul II: cumnatele și cumnații;
- gradul III: unchiul și soția nepotului de frate;
- gradul IV: verii, soții și soțiile acestora.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

5 CONFLICTUL DE INTERESE ÎN LEGISLAȚIA ROMÂNEASCĂ

A. COMPETENȚA AGENȚIEI NAȚIONALE DE INTEGRITATE (A.N.I.): CONFLICT DE INTERESE ADMINISTRATIV

1. PENTRU MEMBRII GUVERNULUI ȘI ALTE FUNCȚII PUBLICE DE AUTORITATE DIN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ ȘI LOCALĂ

Conform art. 70 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, prin **conflict de interese** se înțelege situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative, iar potrivit prevederilor art. 71 din același act normativ, principiile care stau la baza prevenirii conflictului de interese în exercitarea demnităților publice și funcțiilor publice sunt: imparțialitatea, integritatea, transparența deciziei și supremația interesului public.

Conform art. 72 și art. 73 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, persoana care exercită funcția de membru al Guvernului, secretar de stat, subsecretar de stat sau funcții asimilate acestora, prefect ori subprefect este obligată să nu emită un act administrativ sau să nu încheie un act juridic ori să nu ia sau să nu participe la luarea unei decizii în exercitarea funcției publice de autoritate, care produce un folos material pentru sine, pentru soțul său ori rudele sale de gradul I. Obligațiile prevăzute mai sus nu privesc emiterea, aprobarea sau adoptarea actelor normative.

Încălcarea obligațiilor prevăzute în art. 72 alin. (1) constituie abatere administrativă, dacă nu este o faptă mai gravă, potrivit legii, iar actele administrative emise sau actele juridice încheiate prin încălcarea obligațiilor prevăzute în art. 72 alin. (1) sunt lovite de nulitate absolută.

Exemplu: X este secretar de stat în cadrul ministerului Y și, în exercitarea funcției, a semnat un contract de prestări servicii cu o societate comercială în cadrul căreia soția sa deține funcția de director.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

2. PENTRU FUNCȚIONARII PUBLICI

Situațiile în care un funcționar public se află în conflict de interese sunt specificate în articolul 79, cartea I, titlul IV, capitolul I din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare. Acesta apare atunci când:

- este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;
- participă în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, cu funcționari publici care au calitatea de soț sau rudă de gradul I;
- interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudelor sale de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției publice.

În situația în care există un conflict de interese, funcționarul este obligat să se abțină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și să-l informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției publice, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință. Încălcarea dispozițiilor poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii.

În cazurile menționate anterior, conducătorul autorității sau instituției publice, la propunerea șefului ierarhic căruia îi este subordonat direct funcționarul public în cauză, va desemna un alt funcționar public, care are aceeași pregătire și nivel de experiență.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

7 DIFERENȚA ÎNTRE CONFLICTE DE INTERESE ȘI INCOMPATIBILITĂȚI:

Una dintre cele mai frecvente probleme care se manifestă atât în sistemul administrativ, cât și în mass-media, este confuzia care se creează între conflictul de interese și incompatibilități. Dacă, pentru existența unui conflict de interese persoanele publice trebuie să ia o decizie care să influențeze un interes personal, pentru a se afla într-o situație de incompatibilitate un oficial public nu trebuie să ia nicio decizie, fiind suficient faptul că exercită concomitent două sau mai multe funcții al căror cumul este interzis de lege.

Exemplu de conflict de interese:

Primarul A din orașul X semnează un contract cu firma soției sale. Un alt exemplu este organizarea unei licitații de către Consiliul Județean B la care participă și câștigă firma fratelui președintelui consiliului.

Exemplu de incompatibilitate:

Viceprimarul X exercită în același timp și calitatea de funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă, indiferent de durata acestuia.

INCOMPATIBILITĂȚILE

Incompatibilitățile reflectă acele situații în care un oficial public exercită mai multe funcții în același timp, deși este interzis prin lege. Reglementarea incompatibilităților vizează protejarea valorilor sociale care privesc imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice, având în vedere că funcțiile exercitate în stare de incompatibilitate se influențează sau se pot influența reciproc, funcția publică nemaiputând fi exercitată în condiții de obiectivitate și imparțialitate, fiind astfel vătămat principiul supremației interesului public.

1. PENTRU FUNCȚIA DE MEMBRU AL GUVERNULUI ȘI ALTE FUNCȚII PUBLICE DE AUTORITATE DIN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ ȘI LOCALĂ

Articolul 84 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, prevede faptul că funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea următoarelor funcții sau calități:

- orice altă funcție publică de autoritate, cu excepția celei de deputat sau de senator ori a altor situații prevăzute de Constituție;
- o funcție de reprezentare profesională salarizată în cadrul organizațiilor cu scop comercial;
- funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor la societățile comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, precum și la instituțiile publice;

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

- funcția de președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la societățile comerciale prevăzute la lit. c);
- funcția de reprezentant al statului în adunările generale ale societăților comerciale prevăzute la lit. c);
- funcția de manager sau membru al consiliilor de administrație ale regiilor autonome, companiilor și societăților naționale;
- calitatea de comerciant persoană fizică;
- calitatea de membru al unui grup de interes economic;
- o funcție publică încredințată de un stat străin, cu excepția acelor funcții prevăzute în acordurile și convențiile la care România este parte.

Funcția de secretar de stat, funcția de subsecretar de stat și funcțiile asimilate acestora sunt incompatibile cu exercitarea altei funcții publice de autoritate, precum și cu exercitarea funcțiilor prevăzute la alin. (1) lit. b) - i).

În mod excepțional, Guvernul poate aproba participarea persoanelor prevăzute la alin. (1) și (2) ca reprezentanți ai statului în adunarea generală a acționarilor ori ca membri în consiliul de administrație al regiilor autonome, companiilor sau societăților naționale, instituțiilor publice ori al societăților comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, de interes strategic sau în cazul în care un interes public impune aceasta.

Membrii Guvernului, secretarii de stat, subsecretarii de stat și persoanele care îndeplinesc funcții asimilate acestora pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice și al creației literar-artistice.

Exemplu: X este secretar de stat în cadrul Ministerului Z și, în același timp, exercită și calitatea de comerciant persoană fizică.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE
MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

2. PENTRU FUNCȚIONARII PUBLICI

① INCOMPATIBILITĂȚI PRIVIND FUNCȚIONARII PUBLICI

Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții publice sau calități decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică (art. 94 alin. (1) din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare).

Incompatibilitatea la funcționarii publici se manifestă prin faptul că nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate (art. 94, alin. (2)):

- a) în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;
- b) în cadrul cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale³;
- c) în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;
- d) în calitate de membru al unui grup de interes economic⁴.

---

³ La încheierea mandatului demnitarului, funcționarul public este reîncadrat în funcția publică deținută sau într-o funcție similară.

⁴ Grupul de interes economic este definit de articolul 118, (1) al Legii 161/2003 și reprezintă o asocieră între două sau mai multe persoane fizice sau juridice, constituită pe o perioadă determinată, în scopul înlăturării sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

Atenție:

Starea de incompatibilitate nu se aplică pentru cazurile prevăzute de literele a) și c) dacă:

- este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să reprezinte interesele statului în legătură cu activitățile desfășurate de operatorii economici cu capital ori patrimoniu integral sau majoritar de stat, în condițiile rezultate din actele normative în vigoare;

- este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să participe în calitate de reprezentant al autorității ori instituției publice în cadrul unor organisme sau organe colective de conducere constituite în temeiul actelor normative în vigoare;

- exercită un mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare.

Atenție:

Nu se află în situație de incompatibilitate funcționarul public care este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din fonduri comunitare nerambursabile postaderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, cu excepția funcționarilor publici care exercită atribuții ca auditor sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul acesteia și a funcționarilor publici care fac parte din echipa de proiect, dar pentru care activitatea desfășurată în cadrul respectivei echipe generează o situație de conflict de interese cu funcția publică pe care o ocupă.

Atenție:

Funcționarul public X angajat în orice instituție/autoritate publică nu poate deține calitatea de consilier local/consilier județean.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

Exemplu: Primăria X câștigă un proiect finanțat din fonduri structurale. Echipa de proiect, incluzând managerul de proiect, asistent, responsabil financiar a fost formată din funcționari publici din Primăria X. Funcționarilor publici li s-au încheiat contracte de muncă pe lângă cele deja existente. Conform alineatului 2, litera a), articolul 94 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități remunerate în cadrul instituțiilor publice.

Funcționarii publici care, în exercitarea funcției publice, au desfășurat activități de monitorizare și control cu privire la societăți comerciale sau alte unități cu scop lucrativ de natura celor prevăzute la alin. (2) lit. c) nu pot să-și desfășoare activitatea și nu pot acorda consultanță de specialitate la aceste societăți timp de 3 ani după ieșirea din corpul funcționarilor publici.

Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special⁵ pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice (art. 96 al Legii nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare).

De asemenea, pot exercita funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate, potrivit fișei postului.

În ceea ce privește legătura indirectă, intenția legiuitorului este aceea de a face o legătură între pregătirea profesională a funcționarului public și funcția pe care acesta o exercită.

Cu titlu de exemplu, o persoană - numită în funcția publică de consilier juridic și care în fișa postului nu are atribuții de reprezentare în fața organelor jurisdicționale a entității publice respective - nu poate reprezenta juridic o altă entitate, din sectorul privat, în fața unor astfel de organe.

Funcționarii au dreptul la asociere sindicală și, deci, pot, în mod liber, înființa organizații sindicale, adera la ele și exercita orice mandat în cadrul acestora (art. 415 alin. (1) și (2) din OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare).

---

⁵ Documentele care alcătuiesc dosarul profesional sunt gestionate de către autoritatea sau instituția publică la care aceștia sunt numiți

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

② RAPORTURI IERARHICE DIRECTE

Articolul 95 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, interzice raporturile ierarhice directe în cazul în care funcționarii publici respectivi sunt soți sau rude de gradul I - inclusiv dacă superiorul are calitatea de demnitar.

Persoanele care se află în una dintre situațiile de mai sus trebuie să opteze, în termen de 60 de zile, pentru încetarea raporturilor ierarhice directe sau renunțarea la calitatea de demnitar.

Existența raportului ierarhic între soți sau rude de gradul I și neîndeplinirea obligației de a opta se constată de către șeful ierarhic superior al funcționarilor publici respectivi, care dispune încetarea raporturilor ierarhice directe dintre funcționarii publici soți sau rude de gradul I.

Dacă superiorul este demnitar și nu se îndeplinește obligația de a opta, situația se constată, după caz, de către primul-ministru, ministru sau prefect, care dispune încetarea raporturilor ierarhice directe dintre demnitar și funcționarul public soț sau rudă de gradul I.

③ CANDIDATURI

Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții publice sau calități decât cea în care a fost numit, precum și cu funcțiile de demnitate publică (art. 94 alin. (1) din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare).

Funcționarul public poate candida pentru o funcție eligibilă sau poate fi numit într-o funcție de demnitate publică (art. 97 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare).

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

Raportul de serviciu al funcționarului public se suspendă:

- pe durata campaniei electorale, până în ziua ulterioară alegerilor, dacă nu este ales;
- până la încetarea funcției eligibile sau a funcției de demnitate publică, în cazul în care funcționarul public a fost ales sau numit.

Funcționarii publici pot fi aleși sau numiți într-o funcție de demnitate publică, în condițiile prevederilor Codului administrativ aprobat prin OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare (art. 420) și cu respectarea condițiilor prevăzute de cartea I titlul IV din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare (art. 94 și art. 97)

Astfel, funcționarii publici pot fi aleși sau numiți în funcții de demnitate publică numai după suspendarea, în condițiile legii, a raporturilor de serviciu și pot candida pentru funcții de demnitate publică numai după suspendarea, în condițiile legii, a raporturilor de serviciu (art. 420 din OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare coroborat cu art. 94 și art. 97 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare).

④ APARTENENȚA LA FORMAȚIUNI POLITICE

Funcționarii publici pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, cu respectarea interdicțiilor și limitărilor prevăzute la art. 242 alin. (4) și art. 420 din OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare.

Funcționarii publici au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor și preferințelor lor politice, să nu favorizeze vreun partid politic sau vreo organizație căreia îi este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice (art. 436 alin. (1) și (2) din OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare).

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

Funcționarii publici pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, însă le este interzis să fie membri ai organelor de conducere ale partidelor politice și să exprime sau să apere în mod public pozițiile unui partid politic (art. 98 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare).

Înalții funcționari publici nu pot fi membri ai unui partid politic, sub sancțiunea destituirii din funcția publică.

⑤ INCOMPATIBILITĂȚI PRIVIND APARTENENȚA LA ORGANELE DE CONDUCERE A SINDICATELOR

În situația în care înalții funcționari publici sau funcționarii publici care au calitatea de ordonatori de credite sunt aleși în organele de conducere a organizațiilor sindicale, aceștia au obligația ca, în termen de 15 zile de la alegerea în organele de conducere ale organizațiilor sindicale, să opteze pentru una dintre cele două funcții. În cazul în care funcționarul public optează pentru desfășurarea activității în funcția de conducere în organizațiile sindicale, raporturile de serviciu ale acestuia se suspendă pe o perioadă egală cu cea a mandatului în funcția de conducere din organizația sindicală.

Funcționarii publici, alții decât cei prevăzuți mai sus, pot deține simultan funcția publică și funcția în organele de conducere ale organizațiilor sindicale, cu obligația respectării regimului juridic al incompatibilităților și al conflictelor de interese care le este aplicabil.

⑥ SANCTIUNI

OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare prevede în articolul 520 modalitățile de destituire a funcționarilor publici din funcție. Astfel, destituirea se face prin act administrativ de către persoana care are competența legală de numire în funcția publică, ca sancțiune disciplinară aplicată pentru motive imputabile funcționarului public, în următoarele cazuri:

- pentru săvârșirea unei abateri disciplinare care a avut consecințe grave;

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

- dacă s-a ivit un motiv legal de incompatibilitate, iar funcționarul public nu acționează pentru încetarea acestuia într-un termen de 15 zile calendaristice de la data intervenirii cazului de incompatibilitate; situația de incompatibilitate se constată și se sancționează în condițiile Legii nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare.

Actul administrativ se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii. Comunicarea actului administrativ trebuie să se facă anterior datei destituirii din funcția publică.

În contextul respectării prevederilor legii privind incompatibilitățile și conflictele de interese, Agenția Națională de Integritate este instituția careia îi revine sarcina legală de evaluare a prezumțivelor situații de incompatibilitate și conflicte de interese. Aceasta, urmare a procedurii prevăzute de Legea nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare, întocmește un raport de evaluare privind existența unei stări de incompatibilitate sau a unui conflict de interese, după caz. Acest raport poate fi contestat în instanță în termen de 15 zile, iar, în caz de necontestare, rămâne definitiv (art. 22 alin. (1) din Legea nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare).

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

1. ÎNTREBĂRI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE FUNCȚIONARILOR PUBLICI

1. ÎNTREBARE:

Dacă exercitarea simultană a unei funcții publice de inspector antifraudă din cadrul Direcției Generale Antifraudă Fiscală și a calității de consilier local este de natură să genereze o situație de incompatibilitate.

1. RĂSPUNS:

Din interpretarea sistematică a prevederilor legale incidente art. 94 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, reiese că exercitarea simultană a unei funcții publice de inspector antifraudă din cadrul Direcției Generale Antifraudă Fiscală și a calității de consilier local este de natură să genereze o situație de incompatibilitate.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

2. ÎNTREBARE:

Dacă un funcționar public se află într-o situație de incompatibilitate în cazul în care deține/exercită următoarele funcții/calități: administrator societate comercială, medic de familie, expert (orice domeniu), PFA, broker, președinte asociație neguvernamentală, cenzor, casier, titular cabinet psihologic, asistent social, informatician, instructor auto, traducător, mediator, șofer, mecanic auto.

2. RĂSPUNS:

Din interpretarea sistematică a prevederilor legale, reiese că deținerea simultană a unei funcții publice și desfășurarea activităților anterior menționate, în sectorul privat, generează o situație de incompatibilitate din perspectiva dispozițiilor art. 96 din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, dacă activitatea desfășurată în sectorul privat este în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public.

3. ÎNTREBARE:

Dacă un funcționar public de conducere, încadrat la structura de audit public intern sau la structura de control, poate desfășura activitate remunerată în cadrul unui proiect finanțat din fonduri europene, fără a se genera o situație de incompatibilitate?

3. RĂSPUNS:

Din interpretarea sistematică a prevederilor legale incidente, reiese că un funcționar public de conducere, încadrat la structura de audit public intern sau la structura de control, nu poate desfășura activitate remunerată în cadrul unui proiect finanțat

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

MANUAL DE BUNE PRACTICI PRIVIND INCOMPATIBILITĂȚILE ȘI CONFLICTELE DE INTERESE

din fonduri europene dacă exercită atribuții ca auditor sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul echipei de proiect (art. 94, alin. (1)-(2) și alin. (2²) din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare).

4. ÎNTREBARE:

Dacă un funcționar public poate desfășura activități remunerate în cadrul unor echipe de implementare a proiectelor din fonduri europene?

4. RĂSPUNS:

Din interpretarea sistematică a prevederilor legale incidente, reiese că deținerea simultană a unei funcții publice de execuție și desfășurarea de activități în cadrul proiectelor din fonduri europene nu generează o situație de incompatibilitate în măsura în care funcționarul public este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din fonduri europene, în condițiile art. 94 alin. (2²) din Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare.

În situația în care beneficiarul finanțării din fonduri comunitare nerambursabile postaderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, este o entitate privată, funcționarul public poate desfășura activități remunerate în cadrul proiectului numai dacă activitatea desfășurată în cadrul echipei de implementare a proiectului nu este în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public.